PIELUCHA, PIELUSZKA, PIELUSZECZKA

Co było pierwsze: PIELUCHA czy PIELUSZKA? Wbrew pozorom to wcale nie takie banalne pytanie. Oba wyrazy są notowane od co najmniej 500 lat, a kierunek rozwoju mógł zajść zarówno w jedną, jak i w drugą stronę, tzn. PIELUCHA może być zgrubieniem od PIELUSZKA – tak samo jak PIELUSZKA może być zdrobnieniem od PIELUCHA. Do czasu wynalezienia współczesnych pieluszek jednorazowych (zwanych potocznie PAMPERSAMI od nazwy najpopularniejszego do niedawna ich producenta) znaczenie PIELUSZKI i PIELUCHY było takie samo: ‘kawałek chłonnej tkaniny, w który zawija się pupę niemowlęcia’. Jeśli PIELUCHA jest zgrubieniem od słowa PIELUSZKA, to PIELUSZKA – jako nazwa wcześniejsza – może być przekształceniem formy PIELESZKA / PIELEŻKA, która z kolei jest zachowanym w gwarach zdrobnieniem od dawnego, mazowieckiego PIELEGA, mającego dokładnie takie samo znaczenie jak PIELUCHA i PIELUSZKA. Jeśli natomiast PIELUSZKA jest zdrobnieniem PIELUCHY, to genezy PIELUCHY trzeba szukać poza polszczyzną. Może być to dawne zapożyczenie z innych języków lub dialektów słowiańskich, w których zachowały się formy pierwotne, np. staro-cerkiewnosłowiańska pelena, zapewne spokrewniona z łacińskim pelis ‘skóra’ i greckim pélas o takim samym znaczeniu.